

Motion till riksdagen 2020/21:3759

av Rickard Nordin och Lars Thomsson (båda C)

med anledning av skr. 2020/21:28 Riksrevisionens rapport om tillväxthämmande incitament i den kommunala inkomstutjämningsen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av skatteutjämningsen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksrevisionen konstaterar i sin rapport som undersöker huruvida den kommunala inkomstutjämningsen har negativa effekter på kommunernas tillväxt eller ej att det saknas evidens för att graden av utjämningsen i den kommunala inkomstutjämningsen påverkar tillväxten i skattekraften negativt.

Regeringen konstaterar att det är viktigt att det kommunalekonomiska utjämningsystemet uppdateras i takt med samhällsutvecklingen. Vidare anför regeringen att det därmed finns behov av att med jämna mellanrum se över utjämningsystemet.

Centerpartiet instämmer i Riksrevisionens rekommendation om att allsidigt och löpande analysera hur den kommunala inkomstutjämningsen påverkar kommunernas tillväxt. Detta kan dock inte ske isolerat. Det finns behov av att mer återkommande analysera en större del av det kommunalekonomiska utjämningsystemet.

Centerpartiet kan konstatera att senast en utredning hade i uppdrag att se över den kommunala utjämningsen var 2008 då den s.k. Utjämningskommittén 08 tillsattes.

Centerpartiet menar att det är angeläget att genomföra en översyn av hela skatteutjämningsen. Det nya kostnadsutjämningsystem som trädde i kraft den 1 januari 2020 är, om än en stor del av skatteutjämningsen, enbart en del av en helhet.

Riksrevisionens rapport om tillväxthämmande incitament är ett viktigt bidrag till en bättre fungerande skatteutjämning men syftar enbart till att analysera en lite del av helheten.

Skatteutjämningsystemet är viktigt för att upprätthålla likvärdighet i hela landet. Samtidigt ser vi betydande brister i dagens system. I dagsläget går stora delar av skatteutjämnningen till tillväxtkommuner som i grunden har goda förutsättningar för en stark ekonomi. Därför finns behov av en översyn.

Centerpartiet vill se ett skatteutjämningsystem som vilar på en rad grundläggande principer. Dels bör systemet utgå från en garanterad servicenivå i hela landet. Samtidigt behöver det vara utformat så att det skapar incitament för företagande, jobb och tillväxt. Det måste löna sig för en kommun att göra reformer för att stärka företagsamhet och jobbskapande, snarare än att kommuner fräntas deras ansvar för sin ekonomiska politik. För många av landets glest befolkade kommuner är det dock uppenbart att det finns strukturella förutsättningar som gör det svårt att klara behovet av kommunal service utan ett system för skatteutjämning. Därför bör gleshet i högre grad beaktas inom ramen för utjämningsystemet.

Länge har vi sett hur regeringar har använt sig av en allt rikare flora av riktade statsbidrag. Detta urholkar i grunden det kommunala självstyret. Eftersom de riktade statsbidragen också måste sökas skapar det svårigheter för små kommuner med begränsade förvaltningsresurser att söka dessa bidrag.

Som konstateras ovan var det senast 2008 som en utredning hade i uppdrag att se över den kommunala utjämnningen. Det är därmed hög tid att på nytt genomföra en översyn av det kommunala utjämningsystemet.

Rickard Nordin (C)

Lars Thomsson (C)